

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1961

Vragen van de leden **Van Campen** (VVD), **Bromet** (GroenLinks/PvdA), **Vedder** (CDA) en **Holman** (Nieuw Sociaal Contract) aan de Ministers voor Natuur en Stikstof, van Infrastructuur en Waterstaat en van Economische Zaken en Klimaat over *het rondetafelgesprek Wolf van 4 april 2024* (ingezonden 12 april 2024).

Antwoord van Minister **Van der Wal-Zeggelink** (Natuur en Stikstof), mede namens de Minister van Economische Zaken en Klimaat (ontvangen 11 juni 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 1581.

Vraag 1

Bent u bekend met het rondetafelgesprek Wolf gehouden in de Kamer op 4 april 2024?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u bekend met de besproken Europese subsidiemogelijkheden, voor de zogenoemde L'Instrument Financier pour l'Environnement (LIFE)-projecten en de regionale ontwikkelingsfondsen? Hoe reflecteert u in dat licht op de genoemde kansen tijdens het rondetafelgesprek die deze subsidiemogelijkheden kunnen bieden?

Antwoord 2

De mogelijkheden voor het gebruik maken van LIFE-subsidies voor projecten zijn mij bekend. Nederlandse organisaties maken relatief goed gebruik van het LIFE-fonds. Bedrijven, overheidsorganisaties, NGO's en kennisinstellingen kunnen een LIFE-subsidie aanvragen. In het gesprek kwam aan de orde dat boeren of schapenhouders mogelijk een LIFE-subsidie zouden kunnen aanvragen voor een project over wolvenaantallen. Voor zover een boer of schapenhouder is aan te merken als een bedrijf in de zin van de LIFE voorwaarden, wordt aan dit criterium voor aanvraag voldaan.

Het voorkomen van conflicten en het verhogen van de acceptatie en het samenleven met een beschermde diersoort (zoals de wolf), voor zover dat de bescherming van die soort dient, past naar verwachting binnen de kaders voor het indienen van voorstellen voor LIFE. Om de bekendheid van het LIFE programma te vergroten onder potentiële aanvragers biedt de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) als uitvoerende organisatie voor LIFE

informatie op de website van RVO. Ook organiseert RVO onder andere informatiedagen voor potentiële aanvragers.

Vraag 3

Hoe waardeert u het Europese LIFE-project, en in het bijzonder het deelproject Natuur en Biodiversiteit, ten opzichte van de mogelijkheid om deze in te zetten ten behoeve van het vraagstuk omtrent de wolf, aangezien de wolf een prioritaire diersoort is?

Antwoord 3

Zoals ik bij eerdere beantwoording van vragen van uw Kamer heb aangegeven (vergaderjaar 2022–2023, Aanhangsel 2808) is LIFE het EU-subsidieprogramma bedoeld voor het realiseren van het Europese milieu, energie- en klimaatbeleid, waaronder ook natuur/ biodiversiteit. LIFE is primair bedoeld ter bescherming van de wilde soorten, dus van de wolf in dit geval. Een LIFE aanvraag voor een project met als doel het beschermen van de veestapel, zou hier naar verwachting niet in passen.

Vraag 4

Hoe waardeert u de Europese Regionale Ontwikkelingsfondsen ten opzichte van een eventuele mogelijkheid om deze in te zetten ten behoeve van het vraagstuk omtrent de wolf, en het daar aanpalend begeleiden en opleiden van dierhouders via deze gelden?

Antwoord 4

Het Europees Fonds voor de Regionale Ontwikkeling (EFRO) wordt in Nederland decentraal uitgevoerd. Deze uitvoering geschiedt op basis van een regionale strategie. Hierin wordt beschreven waar men concurrentievoordelen ziet en waar men op in wil zetten voor de socio-economische ontwikkeling. De Europese wetgeving schrijft voor dat Nederland ten minste 85% van deze middelen moet uitgeven aan de beleidsdoelstellingen «een slimmer Europa» en «een groener Europa». De programma's zijn niet specifiek gericht op activiteiten omtrent het vraagstuk wolf. Echter, voor zover een projectvoorstel binnen de voorwaarden van het programma past, zou een wolf-gerelateerd project kunnen worden ingediend.

Vraag 5

Heeft u deze twee benoemde mogelijkheden tot op heden reeds eerder onderzocht? Zo ja, wat was de uitkomst en waarom zijn deze tot op heden nog niet gebruikt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Deze mogelijkheden zijn niet onderzocht in het kader van samenleven met de wolf, bijvoorbeeld met behulp van wolfwerende maatregelen. Provincies zijn als bevoegd gezag verantwoordelijk voor het natuurbeheer, inclusief de wolf. Op dit moment zijn er in meerdere provincies subsidieregelingen beschikbaar voor de aanschaf van preventieve maatregelen.¹ Vanuit de provincies of stakeholders zijn geen verzoeken ingediend om de mogelijkheden voor Europese subsidies verder te onderzoeken. Ook zonder nader onderzoek vanuit mijn ministerie kunnen provincies, stakeholders en kennisinstellingen bij de Europese Commissie aanvragen indienen om deze mogelijkheden te benutten. Ik zal deze mogelijkheden onder de aandacht brengen bij de provincies.

Vraag 6

Deelt u de mening dat dergelijke Europese subsidies kunnen bijdragen aan een betere balans in co-existentie tussen enerzijds een veilige omgeving voor mens en landbouwdieren en daarnaast de wolf in Nederland?

Antwoord 6

De beschikbaarheid van meer middelen kan bijdragen aan het op een goede manier samenleven met de wolf, bijvoorbeeld wanneer de middelen kunnen worden ingezet voor ondersteuning van dierhouders bij de bescherming van

¹ <https://www.bij12.nl/onderwerp/wolf/beleid-en-organisatie/>

vee en voor voorlichting en kennisontwikkeling. Ik deel ook de mening dat we als Nederland zo veel mogelijk gebruik zouden moeten maken van de bestaande mogelijkheden voor Europese subsidies.

Vraag 7

Hoe reflecteert u op de rol van de rijksoverheid in het dossier wolf in de afgelopen 10 jaar? Deelt u de mening dat de rijksoverheid een brug kan slaan tussen de Europese subsidiemogelijkheden en de uitvoering door de provincies? Zo ja, hoe gaat u dit vormgeven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Hoewel het natuurbeleid, waaronder het beleid over de wolf sinds 2017 is gedecentraliseerd, heeft ook de Rijksoverheid zich de afgelopen 10 jaar beziggehouden met dit dossier. Sinds de wolf is teruggekeerd in 2019, is de inzet van het Rijk geïntensiveerd. Zo is meerdere malen een landelijk draagvlakonderzoek uitgevoerd in opdracht van mijn ministerie. Andere vormen van betrokkenheid van het Rijk zijn de samenwerking met provincies in de IPO-wolvenwerkgroep, het deelnemen aan de bijeenkomsten van het Landelijk Overleg Wolf, het opzetten van internationale samenwerking, en het verkennen van een Landelijk Informatiepunt Wolf. Daarnaast heb ik de Raad van Dieraangelegenheden (RDA) gevraagd een maatschappelijke dialoog te organiseren en op basis hiervan advies uit te brengen over het samenleven met de wolf. Het rapport van de RDA is onlangs opgeleverd en ik heb uw Kamer mijn appreciatie gestuurd (Kamerstuk 33 576, nr. 376). Naar aanleiding van het advies van de RDA zal mijn ministerie in gesprek gaan met de provincies om een landelijke lange termijnvisie op te stellen over het samenleven met de wolf. In deze gesprekken zal mijn ministerie ook de Europese subsidiemogelijkheden inbrengen.

Vraag 8

Kunt u deze vragen één voor één en zo spoedig mogelijk beantwoorden?

Antwoord 8

Ja.